

кваліфікації викладачів, бо на даний момент лише самомотивація є тією рушійною силою, яка штовхає викладачів готувати проекти і приймати участь у різних міжнародних програмах. В Україні катастрофічно не вистачає інформації і залучення передового світового досвіду у систему навчання вищої школи, тож ще раз підкреслюємо, що ефект від використання інтерактивних прийомів при навчанні у вищій школі буде максимальним лише за умови, коли сам викладач глибоко усвідомить суть і необхідність такої роботи, при цьому врахує вікові особливості та рівень розвитку студентів.

Література:

1. Кононенко Ю.С. Використання інтерактивних методів у процесі викладання економічних дисциплін / Ю.С. Кононенко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://acup.poltava.ua/files/Kononenko.pdf>.

УДК 378.147

**МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВА ЯК ОСНОВНИЙ КОМПОНЕНТ
ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

*Кофанов І.В., викладач,
irinaser86@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Останніми роками в психолого-педагогічній науці і практиці питанням мотивації навчальної діяльності приділяється особлива увага, оскільки це впливає на якість навчальної діяльності. Переважання у середовищі сучасної молоді зовнішніх, утилітарних мотивів веде до того, що учіння набуває формального характеру, відсутній творчий підхід, самостійна постановка навчальних цілей. Відомо, що саме негативне або байдуже відношення до учіння може бути причиною низької успішності або неуспішності студента або учня.

Однією з найбільш актуальних проблем сучасної освіти є побудова такого процесу учення, який міг би бути основою самотворення мотиваційної сфери студентів та учнів. У дослідженнях присвячених вивченню студентського віку в основному розглядаються питання пов'язані з віковими та індивідуальними особливостями студентів (Т. Корнілова, Є. Григоренко, Р. Бугаєвський), залежності професійних переваг студентів від їх індивідуально-типологічних особливостей (В. Морошин, І. Соколов, Г. Котвицкий) Розглядаються також питання професіоналізації

пам'яті студентів (В. Мараєв, Г.Копаєва, В. Шевченко). Значення навчальної мотивації розглядалося М. Липкіним, А. Реан, В. Андреева та ін [1, стор. 47].

Серед найважливіших якостей особистості сучасного фахівця можна виділити ініціативу та відповідальність, спрямованість до новаторських рішень, потребу у постійному оновленні професійних знань. Загальновизнаним, необхідним та найважливішим є факт про те, що структура мотивів студента а також учня, сформована у час навчання, стає стержнем особистості майбутнього фахівця. Отже, розвиток позитивних навчальних мотивів - невід'ємна складова частина виховання особистості студента і учнів.

Термін мотивації використовується у сучасній психології у двоякому диспозиційному і ситуаційному розумінні: як визначення системи факторів, детермінуючих поведінку (потреби, мотиви, цілі, наміри, прагнення) і як характеристика процесу, який стимулює і підтримує поведінкову активність на певному рівні. Диспозиції можуть активізуватися під впливом окремих ситуацій, та навпаки, активізація окремих диспозицій (мотивів, потреб, цілей, прагнень та намірів) приводить до змін ситуації, точніше, її сприйняття суб'єктом. Практично кожен дію людини слід розглядати як двояко детерміновану: диспозиційно та ситуаційно [2, стор. 12].

Відомо, що мотивація - це циклічний процес безперервного взаємного впливу та перетворень, у якому суб'єкт дії та ситуація взаємно впливають одне на одного, і результатом якого є реально простежена поведінка. Мотивація пояснює цілеспрямованість дії, організованість та стійкість цілісної діяльності, спрямованої на досягнення окремої цілі. Виявляється, що студент або учень краще запам'ятовує незавершену дію, ніж завершену. Наприклад, якщо учень або студент за завданням учителя розпочав виконувати у класі якусь завдання і з певних причин не завершив його, у нього виникає потреба в діяльності. Це викликає напруження, яке могло б отримати розрядку в діяльності, спрямованій на виконання цього завдання. Але ця діяльність на певний час виявилася загальмованою, що не допустило розрядки напруження. Потреба ж цієї розрядки викликає у студента або учня прагнення повернутися до припиненої діяльності. А це вже свідчить про мотиви, які лежать в основі його. Мотив на відміну від мотивації - це те, що належить самому суб'єкту поведінки, є його стійкою особистою властивістю, зосередити збуджуючою до здійснення окремих дій.

Мотиваційні чинники, які впливають на сприймання, залежать від настанови. Як правило, студент або учень чутливі ший до того об'єкта, який відповідає його настанові. Вплив мотивів на сприйняття і у так званому феномені сензитивізації, або принципі резонансу, тобто студент або учень завжди сприйнятливий до того об'єкта, який для нього є актуально значущим.

Мотивація учення студентів та учнів складається з ряду постійно змінних і взаємозалежних спонук. Тому становлення мотивації є не простим зростанням позитивного або посилювання негативного ставлення до учіння або студента, а ускладнення структури мотиваційної сфери, спонук.

Мотиви мислення виникають у самому його процесі. Традиційно їх поділяють на дві групи: 1) зовнішні (розумова діяльність спрямована на результат, не пов'язаний з пізнанням об'єкта), 2) внутрішні (розумова діяльність, пов'язана з пізнанням об'єкта). Зміни в мисленні відбуваються під впливом змін у мотивації. Наприклад, в одній ситуації студент або учень розв'язував задачу за нейтральною інструкцією, а в іншій повідомлялося про дослідження розумової обдарованості.

Навчальна мотивація студентів та учнів залежить від груп факторів, що й визначають її специфіку:

- а) об'єкт або мета навчальної взаємодії;
- б) інтереси студента;
- в) інтереси іншої людини або суспільства в цілому [3, стор. 32].

Однією з проблем оптимізації навчально-пізнавальної діяльності студентів та учнів є вивчення питань, пов'язаних з мотивацією учіння. Це визначається тим, що в системі «навчальний - навчальний» студент або учень є не тільки об'єктом управління цієї системи, але і суб'єктом діяльності, до аналізу навчальної діяльності якого у ВНЗ не можна підходити односторонньо, звертаючи увагу лише на «технологію» навчального процесу, не враховуючи мотивацію. Як доводять численні соціально-психологічні дослідження, мотивація навчальної діяльності неоднорідна, індивідуальних особливостей студентів а також учнів, характеру найближчої референтної групи, рівня розвитку студентського колективу тощо. З іншого боку, мотивація поведінки людини, виступаючи як психічне явище, завжди є віддзеркаленням поглядів, ціннісних орієнтацій, установок того соціального шару (групи, спільності), представником якого вона є.

Необхідна умова для створення у студентів та учнів навчальної мотивації - можливість проявляти у навчанні розумову самостійність і ініціативність. Чим активніші використовувані методи навчання, тим легше зацікавити предметом студентів або учнів. Основний засіб формування стійкого інтересу до навчання - використання таких питань і завдань, вирішення яких вимагає від студентів активної пошукової діяльності [4, стор. 110].

Навчальний матеріал і прийоми навчальної роботи повинні бути достатньо (але не надмірно) різноманітні. Різноманітність забезпечується не лише зіткненням студентів і учнів з невідомими раніше об'єктами в ході навчання, але і тим, що в одному і тому ж об'єкті можна відкривати нові сторони. Один з прийомів спонуки навчальної мотивації студентів або учнів - «відчуження», тобто демонстрування того, що можна вивчити нового, несподіваного, важливого в звичному і буденному. Новизна матеріалу - найважливіша передумова виникнення пізнавального інтересу. Проте, пізнання нового повинно спиратися на знання, що вже систематизовані і стали частиною наукового світогляду студента.

Використання раніше засвоєних знань - одна з основних умов появи інтересу. Істотний чинник формування навчальної мотивації - емоційне забарвлення змісту навчання, живе слово педагога. Ці положення, сформульовані Є.Бондарчуком, можуть служити певною програмою організації навчального процесу у ВНЗ. Адже сучасні соціальні фактори змінили психологію молодої людини. Вона звикла до образної й емоційної інформації по телебаченню, тому академічний стиль у ряді випадків сприймається як анахронізм. Слухачі студенти, як правило, дуже легко поєднують розумове з емоційним [5, стор. 57].

Серед чинників, які впливають на внутрішньоструктурну динаміку навчальної мотивації студентів і учнів, варто визначити пріоритетними наступні: зняття оцінки і тимчасових обмежень, демократичний стиль спілкування, ситуацію вибору, особова значущість, вид роботи (продуктивний, творчий). Творчий характер проблемної ситуації стимулює тенденцію до диференціювання і впорядкування компонентів структури, тобто тенденцію до стійкості.

Важлива умова поліпшення якості умов організації навчальної діяльності є творчий підхід та самостійна постановка навчальних цілей у студентів та учнів. Використання найбільш раціональних способів організації процесу учення й досягнення оптимального

навчального процесу у навчальних закладах та рівня отримання знань.

Все розглянуте вище свідчить про складність навчальної мотивації як психолого-педагогічного феномена, управління яким в навчальному процесі вимагає обліку її структурної організації, динамічності, вікової обумовленості. Подальшого аналізу потребують групи ситуаційних характеристик навчальної мотивації студентів та учнів.

Література:

1. Реан А. А. О ценностно-мотивационной сфере студентов-универсантов. *Ананьевские чтения - 99: Тезисы научно-практической конференции.* СПб., 1999. С. 147.
2. Бибрих Р. Р. Особенности мотивации и целеобразования в учебной деятельности студентов младших курсов. *Вестник МГУ. Серия 14. Психология.* 1987. №2. С. 12.
3. Занюк С. С. Мотиваційний тренінг. Формування мотивації навчальної діяльності у студентів та старшокласників. *Практична психологія та соціальна робота.* 2002. № 8. С. 31-42.
4. Бондарчук Е. И. Основы психологии и педагогики: Курс лекций. - 2-е изд., перераб. и доп. К. : МАУП, 2001. 168 с.
5. Гордієнко В. І. Розвиток особистості в процесі професіоналізації: професіогенез особистості. Хмельницький : ТУП, 2001. С. 48-67.

УДК 378.147

**ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ
У ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ**

*Кравчина С.В., здобувач вищої освіти
kravchinaspb@gmail.com*

*Кравцов М.М., к.т.н, доцент,
Sudaki@i.ua*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Якісна професійна підготовка вимагає творчого підходу з боку викладацького складу і майстри виробничого навчання.

Сучасна освіта у всьому світі зазнає значних змін, які включають не лише зміст змісту навчальних матеріалів, а ще технологій та форм їх передачі [1].

Навчальні матеріали, а також технології та форми їх передачі. Обмін знаннями - важливий процес, від якого залежить якість